

Prof. JUDr. MILAN BAKES, DrSc.

FINANČNÍ PRÁVO A JEHO ÚKOLY PO XVII. SJEZDU KSČ

I.

Finanční právo a jeho úkoly po XVII. sjezdu KSČ je nutno vidět též v širších souvislostech s finanční a hospodářskou politikou i vědou o československém finančním právu.

Součástí hospodářské politiky socialistického státu je politika finanční, která představuje aktivní využívání financí státem k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Přispívá k mobilizaci finančních zdrojů společnosti a jejich racionálnímu využívání k rozvoji výrobních sil.

Finanční politika socialistického státu vychází z ekonomické podstaty socialistických financí, které plánovitým vytvářením, rozdělováním a využíváním peněžních fondů napomáhají zabezpečovat plynulý chod rozšířené reprodukce a podporují růst životní úrovně obyvatelstva. Základní direktivy finanční politiky socialistického státu stanoví sjezdy komunistické strany a zasedání ústředního výboru KSČ. Finanční politika za socialismu musí v souboru svých konkrétních opatření realizovat vedoucí úlohu strany ve společnosti.

Uhrnem lze tedy finanční politiku socialistického státu charakterizovat jako tu část ekonomické praxe, která v souvislosti s řízením procesu rozšířené socialistické reprodukce pomocí souboru právních, metodických, dispozičních a kontrolních opatření realizuje plánovitou tvorbu, rozdělování a používání peněžních fondů v souladu s úkoly stanovenými v plánech rozvoje národního hospodářství.^{1/}

K nejdůležitějším nástrojům finanční politiky patří dnes u nás úhrnný finanční plán, státní rozpočet a rozpočty národních výborů, odvody, daně a poplatky placené organizacemi i obyvatelstvem, intervence, dotace, subvence, cenové přírážky a srážky. Dále je nutno mezi nástroje finanční

^{1/} Viz V. Kyzlink, L. Lér: Finanční teorie a politika. Svoboda, Praha 1981, str. 375 a násl.

politiky řadit finanční normy a limity, finanční ukazatele a finanční plány podniků, odpisy základních prostředků, pojistné plány, úvěry poskytnuté organizacím a půjčky obyvatelstvu, měnový plán, který je souhrnem plánu pokladního, úvěrového a devizového, měnové kursy, finanční kontroly a revize apod. Finanční politika kromě těchto základních finančních nástrojů používá podpůrně i ceny a mzdy, které spolu s financemi patří do kategorie rozdělování. Použití cen a mezd jako nástrojů finanční politiky je nezbytné, protože mají vzhledem ke své rozdělovací funkci na finance velmi úzkou a bezprostřední vazbu.

Prímým předpokladem prohloubení finanční politiky je jistě i rozšíření znalosti o působení finančněprávních norem na společenský vývoj. Tyto poznatky jsou realizovány aplikací výsledků finančněprávní vědy.

Věda o československém finančním právu musí sledovat, hodnotit a zevšeobecňovat výsledky působení finančněprávních norem v praxi, a to hlavně z hlediska, zda byl příslušnou normou dosažen očekávaný účinek. Věda o československém finančním právu musí dále zkoumat, do jaké míry odpovídá existující systém finančněprávních norem současným potřebám řízení národního hospodářství a vůbec celkovým zásadám finanční politiky socialistického státu. Věda o finančním právu by měla napomáhat vytváření jednoduchých a občanům srozumitelných právních norem. V návaznosti na tuto skutečnost pak i finančněprávní terminologie by měla být v souladu se současnými poznatky finanční teorie a praxe.

Právě dnes patří k nejaktuálnějším úkolům vědy o československém finančním právu přispět k realizaci tzv. Pražské výzvy, to jest napomáhat, aby finančněprávní předpisy nebyly brzdou zavádění výsledků vědeckotechnické revoluce do praxe a rozvoje vynálezeckého a zlepšovateľského hnutí, ale naopak, aby těmito směry velmi účinně napomáhaly.

Socialistická teorie chápe finanční vědu komplexně jako ucelený souhrn poznatků o financích a finanční činnosti socialistického státu. Takto chápané pojetí finanční vědy akcentuje úzké sepětí obsahu a formy, tedy ekonomie a práva při řešení finanční problematiky socialistického státu.

Věda finančního práva řeší své úkoly ne izolovaně, ale v těsné souvislosti s dalšími vědními obory, jako politickou ekonomii, úsekovými ekonomikami a národohospodářským plánováním, obecnou teorií státu a práva, sociologií apod. Tato skutečnost vyplývá z nutnosti zkoumání norem finančního práva z aspektu společenskoeconomických podmínek, z nichž tyto normy vycházejí, a ve světle jejich společenských, politických a ekonomických základů a účinků. Věda finančního práva však musí být v úzkém sepětí s dalšími disciplínami, jako např. vědou státního práva, správní vědou, vědou práva mezinárodního atd. Dnes totiž analýza norem finančního práva není myslitelná bez využití výsledků jiných právních věd.

Chce-li věda socialistického finančního práva účinně pomoci národnímu hospodářství a dalšímu rozvoji socialistických vztahů v naší ekonomice, musí odpovídat finančněprávní normy ekonomickým vztahům dané etapy socialistické společnosti a záměrům dalšího jejího rozvoje. V tomto směru je třeba platnou finančněprávní úpravu podrobovat nepřetržité a systematické prověrce praxí, která je účinným kritériem životnosti či zastaralosti právních předpisů. Přitom věda o československém finančním právu musí při svém každodenním uplatňování usměrňovat tuto praxi tak, aby nebyla živelná, ale cílevědomě směřovala k dosažení cílů promítajících se v dlouhodobých koncepcích finanční politiky socialistického státu.^{2/}

II.

Již na XVI. sjezdu Komunistické strany Československa bylo v přednesené zprávě o Hlavních směrech hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR na léta 1981—1985 zdůrazněno využívání socialistického práva, které musí přispět k důslednému uplatňování Souboru opatření ke zdokonalení plánovitého řízení národního hospodářství. Výslovně byl vznesen požadavek lepšího využívání finančního zákonodárství, a to v kontextu s uplatňováním Souboru opatření ke zdokonalení plánovitého řízení národního hospodářství a posilování plánovací, smluvní, finanční a pracovní disciplíny. V této souvislosti vyvstal do popředí i požadavek celkového zvýšení úlohy československého finančního práva jako nástroje zabezpečování záměrů finanční politiky státu, která je integrální součástí jeho politiky hospodářské.

Zvýšení úlohy československého finančního práva je ovšem úkolem dlouhodobějším, neboť nejde jen o zkvalitnění norem platného finančního práva tak, aby odpovídaly zvýšeným nárokům, kladeným na toto právní odvětví, ale též o jejich aplikaci, kde klíčovou úlohu hraje lidský činitel. Přitom naléhavě vystupuje do popředí požadavek zvyšování právního vědomí všech, kdož s finančním právem přicházejí do styku, zintenzivňování právní propagandy a právní výchovy občanů i jejich patřičné informovanosti.

I po XVI. sjezdu stranické a státní orgány usilovaly o zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství včetně plného využití finančně ekonomických nástrojů. Zvláštní zřetel byl obrácen na intenzifikaci ekonomiky, kvalitu a efektivnost nejen výroby, ale i řídicí a organizační práce, důsledné dodržování a prohlubování zásad chozrasčotu,

^{2/} Podrobněji viz M. Bakeš: Finanční politika socialistického státu a její úkoly v současném období. AUC Iuridica 1/1984, str. 3 a násl.

lepší využívání základních fondů a vyšší vývozní schopnost naší ekonomiky. Těmito otázkami se zabývala i následující pléna ÚV KSČ. V tomto směru bylo zvláště významné 6. plénium ÚV KSČ, věnované úkolům národních výborů pro XVI. sjezdu a 8. plénium z června 1983, které bylo zaměřeno na urychlené uplatňování výsledků vědy a techniky v praxi.

Na výše zmíněná pléna, resp. závěry XVI. sjezdu KSČ navázal i XVII. sjezd, který výrazně podtrhl význam a úkoly finanční politiky Československa. Byla zdůrazněna nutnost dlouhodobé chozrasčotní odpovědnosti a zainteresovanosti hospodářských organizací v souladu s jejich skutečným podílem na tvorbě národního důchodu. S tím úzce souvisí i otázka posílení samostatnosti podniků, rozšíření jejich pravomoci, ale zároveň i odpovědnosti v oblasti plánování a ekonomické stimulace a konečně i zvýraznění úkolů celé bankovní a finanční soustavy.

XVII. sjezd KSČ dále zdůraznil nutnost účinnějšího využívání ekonomických metod a nástrojů řízení zvláště cen, úvěrů a dlouhodobých ekonomických normativů. Tím by se měl utvářet náležitý prostor pro uplatňování socialistické podnikavosti, která je v současných náročných ekonomických podmínkách nejen žádoucí, ale přímo nevyhnutelná. K tomuto cíli by mělo přispět i užší propojení závislosti objemu zdrojů rozvojových fondů organizací na jejich hospodářských výsledcích. Významná úloha byla přisouzena i aktivní úvěrové politice jako i nutnosti přebudovat daňový a odvodový systém ve vztahu k připravovaným zásadním úpravám velkoobchodních cen ve směru jeho racionalizace.

K základním sjezdovým materiálům patří kromě Politické zprávy i Hlavní směry hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR na léta 1986—1990 s výhledem do roku 2000. Tento dokument orientuje jednotlivé subjekty hospodářské aktivity včetně orgánů hospodářského řízení na zdokonalení a důslednější využití finančních a měnových nástrojů, měnovou stabilitu, zjednodušení systému tvorby a použití fondů, na přednostní využívání vlastních finančních zdrojů organizací při financování jejich rozvoje, na omezení nežádoucích dotací a redistribucí a na aktivní využití úvěru a devizových prostředků s kritériem co největších devizových přínosů.

Hlavní směry vycházejí z dlouhodobé hospodářské strategie KSČ, založené na urychlení sociálně ekonomického rozvoje cestou intenzifikace a zvyšování efektivnosti společenské výroby, kvality veškeré práce a přísné hospodárnosti. Pouze zrychlení dynamiky ekonomického rozvoje, jež se opírá o přednostní využívání intenzivních faktorů růstu, může zajistit trvalé zvyšování tvorby zdrojů v národním hospodářství, a to zdrojů jak hmotných, tak i finančních. Jen tak je možné výrazněji postoupit v modernizaci a rekonstrukci národního hospodářství.

V 8. pětiletku je nezbytné urychlit náš postup zejména ve všestranném uplatňování a v plném zabezpečení naší účasti na realizaci Komplexního

programu vědeckotechnického pokroku členských zemí RVHP do roku 2000, v efektivním zapojení československé ekonomiky do mezinárodní dělby práce, zejména socialistické ekonomické integrace a konečně v uskutečňování strukturálních změn, směřujících k výraznému snižování energetické, materiálové a investiční náročnosti. Základem pro dosažení těchto záměrů je rozhodnější postup při zdokonalování celého komplexu plánování a řízení. Na tyto směry je nezbytné orientovat práci celé finanční soustavy. Stěžejním úkolem zůstává aktivizace státního rozpočtu, finančních plánů a finančních nástrojů, uskutečňovaná v rámci změn celého hospodářského mechanismu.^{3/}

Jak na XVII. sjezdu KSČ, tak na XXVII. sjezdu KSSS byla vznesena závažná kritika na adresu přerozdělovacích procesů ve finanční soustavě. Jde o přerozdělovací procesy jak v rámci VHJ — redistribuce zisku a odpisů, tak i v oblasti státního rozpočtu — finančně ekonomické nástroje zahraničního obchodu, odvodový a daňový systém. Před finanční soustavou stojí jako jeden z prvoradých úkolů tyto redistribuční procesy analyzovat a přijít s programem odstranění těch přerozdělovacích procesů, které jsou z hlediska požadavků na zvyšování účinnosti soustavy plánovitého řízení nežádoucí.

Další úkoly, které pro finanční soustavu stanovily závěry XVII. sjezdu, vyplývají z nutnosti vytvářet náročné ekonomické prostředí pro chozrasčotní sféru. Ekonomické nástroje a normativy musejí působit především na zvyšování efektivní výroby i zahraniční směny vyšším zhodnocováním energetických a materiálových vstupů, vyšším využitím základních prostředků a tím i zvyšováním rentability výroby.

Pokud jde o životní úroveň obyvatelstva, je nutno soustředit větší pozornost na oblast rozpočtových výdajů, a to zejména na rozpočtové výdaje na společenské služby a činnost pro obyvatelstvo. Již 16. zasedání ÚV KSČ uložilo pečlivěji a podrobněji analyzovat strukturu výdajů v této oblasti a přijmout účinná opatření k co nejhospodárnějšímu využívání těchto společenských prostředků. XVII. sjezd KSČ pak zdůraznil závislost mezi dalším růstem životní úrovně obyvatelstva a upevňováním jeho sociálních jistot na straně jedné a výsledky v rozvoji národního hospodářství na straně druhé. Finanční soustava se musí podílet na prohlubování systému zdravotní a sociální péče, školské a vzdělávací soustavy, péče o rozvoj kultury, tělovýchovy a turistiky. I zde je však nezbytné zvýšit hospodárnost, efektivnost a účelnost při vynakládání společenských prostředků na tyto účely. K úkolům koncepčního charakteru pak jistě patří dopracování návrhu rozpočtového výhledu ČSSR na léta 1986—1990 a zá-

^{3/} Viz J. Žák: K úkolům financí po XVII. sjezdu KSČ. Finance a úvěr 4/1986, str. 218.

sad finanční politiky na toto období ve vazbě na návrh 8. pětiletého plánu hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR. I do těchto dokumentů je nezbytné promítnout závěry XVII. sjezdu KSČ včetně náročné, ale reálně stanovené dynamiky tvorby finančních zdrojů a jejich optimálního rozdělení, která patří k rozhodujícím ukazatelům zabezpečení plánovaných potřeb a vyrovnanosti finančních a rozpočtových vztahů jako jednoho z hlavních záměrů finanční politiky.^{4/}

III.

Při realizaci dokumentů XVII. sjezdu KSČ musí významnou úlohu sehrát i finanční právo, resp. finančněprávní věda. Řada norem, které se týkají 8. pětiletky, byla vydána již v předstihu. V roce 1985 bylo z finančněprávní oblasti ve Sbírce zákonů publikováno sedm zákonů, sedm vládních nařízení (vlády ČSSR, resp. vlád republikových), 19 vyhlášek a celá řada dalších předpisů nižší právní síly.

Těžiště úprav bylo a bude bezpochyby na úseku finančního hospodaření VHJ a podniků. Jen v roce 1985 bylo nově upraveno nařízení vlády ČSSR č. 100/1985 Sb., o finančním hospodaření VHJ a podniků (úplné znění pod č. 106/1985 Sb.). Vyhláškou č. 108/1985 Sb. byla nově upravena problematika financování reprodukce základních prostředků, vyhláškou č. 109/1985 Sb., financování oběžných prostředků. Již dříve byla vydána vyhláška č. 118/1984 Sb., o financování neinvestičních výdajů na rozvoj vědy a techniky.

K pozitivům finančněprávní úpravy jistě patří vydání právních předpisů, upravujících oblast finančního hospodaření organizací družstevního sektoru. Jedná se především o vládní nařízení č. 139/1985 Sb., o dodatkovém odvodu ze zisku JZD, vykonávajících ve větším rozsahu přidruženou výrobu, vládní nařízení č. 140/1985 Sb., o zásadách financování a finančního hospodaření JZD, vyhlášku č. 120/1985 Sb., o financování reprodukce základních prostředků JZD a společných zemědělských podnicích, vyhlášku č. 121/1985 Sb., o financování neinvestičních výdajů rozvoje vědy a techniky v JZD a společných zemědělských podnicích, a konečně směrnici o financování oběžných prostředků JZD a společných zemědělských podniků, registrovanou v č. 1/1986 Sb.

Tím vlastně došlo k vynětí úpravy otázek finančního hospodaření JZD a společných zemědělských podniků z rámce všeobecných ustanovení

^{4/} Tamtéž, str. 219 a násl.

vládního nařízení o finančním hospodaření VHJ a podniků a dalších vyhlášek, upravujících finanční činnost podnikové hospodářské sféry. Jako politicky správné se jeví rozhodnutí právně vyjádřené ve vládním nařízení v č. 139/1985 Sb., které ukládá dodatkový odvod ze zisku u JZD, která vykonávají ve větším rozsahu přidruženou výrobu, a to ve výši 35 % základního odvodu.

Nová právní úprava finančního hospodaření sleduje především zdokonalení této soustavy a vytvoření právních podmínek pro efektivní činnost VHJ jako základního článku naší hospodářské soustavy. Novela vládního nařízení o finančním hospodaření VHJ a podniků kromě jiného zvýrazňuje úlohu VHJ jako základního článku řízení i tím, že rozsah tvorby a použití investičního fondu technického rozvoje a fondu odměn stejně jako fondu obrátového upravuje statut VHJ. Do novely byly zahrnuty i změny a doplňky pro zabezpečení kontinuity právních předpisů vydaných v průběhu 7. pětiletky, jako zákon o odvodech do státního rozpočtu, zákon o důchodové dani, vyhláška o financování neinvestičních výdajů na rozvoj vědy a techniky. Novela vládního nařízení stimuluje nyní podniky a jejich nadřízené orgány na zjišťování a odstraňování nedostatků v jejich finančním hospodaření, ať již snížením penále při vlastním zjištění nedostatků či dalšími možnými způsoby.

Pokud jde o vyhlášku o financování reprodukce základních prostředků, představuje nejdůležitější změnu zavedení jednotného investičního fondu místo fondu výstavby a fondu rozvoje, které se v praxi neosvědčily. K dalším pozitivním změnám lze řadit zvýšení hranice nákladů na rekonstrukce a modernizace, uskutečňované současně s opravami, které se hradí z provozních prostředků.

Vyhláška č. 118/1984 Sb. je prvním právním předpisem, který do praxe promítl závěry 8. pléna ÚV KSČ. Je jednodušší po stránce formální než předpisy předchozí. K jejím hlavním kladům patří však skutečnost, že odstraňuje překážky, které v oblasti financí bránily plynulému procesu vědeckotechnického rozvoje. Zjednodušení režimu financování vědeckotechnického rozvoje působí větším tlakem na vlastní finanční disciplínu organizací a na zvýšení úrovně řídicí a organizační práce.^{5/}

I v rozpočtové a daňové oblasti došlo a dochází v 8. pětiletce k některým zásadnějším změnám v právní úpravě. Kromě již zmíněné problematiky rozpočtových výhledů, která musí být perspektivně řešena, byl vydán zákon č. 131/1985 Sb., o rozpočtovém určení výnosů daně ze mzdy, od-

^{5/} Čerpáno z referátu doc. JUDr. V. Babčiaka, CSc.: Úloha finančního práva v řízení národního hospodářství pro 8. pětiletku. Společné zasedání kateder finančního práva v ČSSR, Košice 1986.

váděné některými socialistickými organizacemi (pro SSR zákon č. 124/1985 Sb.), dále zákon č. 132/1985 Sb., kterým se mění zákon č. 129/1974 Sb., o určení výnosů zemědělské daně a příspěvku na sociální zabezpečení, o jejich správě a o některých změnách zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani (pro Slovenskou socialistickou republiku pak zákon č. 125/1985 Sb.), a dále vládní nařízení ČSR č. 117/1985 Sb. (pro Slovensko vládní nařízení č. 118/1985 Sb.), o provádění dodatkových odvodů národními výbory a rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi, řízenými ústředními orgány České socialistické republiky a národními výbory v oblasti cen.

Mimoto byla vydána celá řada právních předpisů nižší právní síly jako metodické pokyny pro vypracování ročních finančních plánů a rozpočtů na rok 1987 a další léta 8. pětiletky, nová rozpočtová skladba, směrnice pro poskytování a čerpání neinvestičních dotací ze státního rozpočtu po roce 1985 atd. Velký význam jistě mají i Zásady organizování, plánování, financování a realizace akce „Z“ v letech 1986—1990.

Prvořadá důležitost asi patří z výše uvedených právních norem zákonu č. 132/1985 Sb., podle kterého výnos z daně ze mzdy, odváděné národními výbory, jimi řízenými a spravovanými organizacemi, výrobními družstvy, spotřebními družstvy, bytovými družstvy, státními statky a některými dalšími organizacemi zemědělské výroby a zemědělských služeb, se stává příjmem rozpočtů národních výborů.

Bezpochyby jde o součást celkových systémových opatření, jejichž účelem je posílit finančně ekonomickou samostatnost národních výborů rozšířením jejich vlastní příjmové základny. Toto opatření by z rozpočtového hlediska mělo vést ke snížení ekonomického tlaku na globální dotace ze strany národních výborů, čímž by bylo možno omezit nadměrnou centralizaci a následné přerozdělení prostředků přes státní rozpočty republik.^{6/}

K zásadním změnám došlo i v oblasti právní úpravy úvěrových vztahů organizací a částečně i v oblasti měny. V r. 1985 byla vydána nová vyhláška č. 103/1985 Sb. o poskytování úvěru a úrokových sazbách, včetně pokynů předsedy Státní banky československé č. 17/1985 Sb., o postupech Státní banky československé při poskytování úvěrů. Novelizovány byly i Zásady vnitřní a zahraničně bankovní měnové politiky s platností pro období po r. 1985 (publikovány pod č. 135/1985 Sb.).

Uvedené předpisy podrobněji upravují úvěrovou činnost banky, stanoví nová kritéria pro poskytování úvěru, a to především kritérium efektivního využití úvěru. Plánování úvěrů musí být v souladu s měnovým plánem Československé socialistické republiky a jejich celkovou výší odvozuje banka z objemů úvěrových zdrojů v měnovém plánu a z vývoje základních

^{6/} Tamtéž.

hospodářských proporcí a ukazatelů, zejména kvalitativních. Orgány hospodářského řízení i organizace jsou povinny vytvářet všestranné podmínky nejen pro efektivní využívání úvěrů, ale i pro zajištění jejich včasné návratnosti.

Státní banka československá poskytuje od roku 1986 přednostně úvěry k podpoře intenzifikace průmyslové, stavební a zemědělské výroby, efektivních strukturálních změn v národním hospodářství, vědeckotechnického rozvoje, progresivních rekonstrukcí a modernizací, posilování vývozní schopnosti a snižování dovozní náročnosti československé ekonomiky, dosahování úspor energie, paliv a kovů, zvyšování efektivnosti, využití zásob a konečně upevňování rovnováhy na vnitřním trhu a podpoře rozvoje služeb placených obyvatelstvem.

Vyhláška č. 103/1985 Sb. jako novum používá nového členění provozních úvěrů a zvláště pak obsahuje úrokové sazby, které jsou u většiny úvěrů oproti stávající úpravě nižší. Tím je dána možnost vytváření vyšší finanční základny organizací. Ke zvýšení zájmů organizací o zvyšování efektivnosti může Státní banka československá poskytovat organizacím úrokové bonifikace a použít úvěrových sankcí s přihlédnutím k rozsahu závad u jednotlivých organizací zjištěných.

Jak jsem již uvedl, celá řada progresivních právních úprav byla již s předstihem pro 8. pětiletku realizována. To ovšem neznamená, že v celé oblasti finančního zákonodárství neexistují problémy. Je nutno stále dbát na to, aby finančněprávní předpisy, stejně tak jako právní předpisy obecně, byly co nejjednodušší a nejsrozumitelnější a účinně napomáhaly praxi.

Domnívám se, že tak, jak bylo nastíněno sjezdovými materiály, je nutno v průběhu 8. pětiletky řešit celou řadu otázek souvisejících s rozpočtovým plánováním a racionalizací daňového a odvodového systému. Bylo by vhodné již dnes uvažovat o legislativní úpravě rozpočtových pravidel speciálně pro oblast národních výborů.

V oblasti právních předpisů, upravujících činnost v bankovní sféře, by se hlavní právní úpravy měly týkat měnového plánování a měnových kursů. Zatímco oblast rozpočtových vztahů je upravena relativně podrobně a precizně, není tomu tak u měnového plánu, který by měl být jakousi protiváhou rozpočtu v měnově úvěrové oblasti.

Novelizace by vyžadoval i zákon o organizaci peněžnictví, který dnes platí pouze ve svém torzu. Konečně by bylo vhodné, tak jak to předpokládá i plán legislativních prací Státní banky československé, přikročit k řešení právní problematiky měnových kursů. Zatímco konečným výsledkem by mělo být zavedení jednotného kursu československé koruny, v příštích pěti letech by mělo dojít alespoň k ekonomickému zdůvodnění právně fixovanému jednosložkovému kursu jak pro oblast obchodních platů, tak i pro oblast platů neobchodních.

ФИНАНСОВОЕ ПРАВО И ЕГО ЗАДАЧИ ПОСЛЕ XVII СЪЕЗДА

Резюме

В процессе реализации документов XVII съезда КПЧ значительную роль должно сыграть также финансовое право, или же финансовое правоведение. Ряд норм, касающихся восьмой пятилетки, изданы уже раньше срока. В 1985 году из области финансового права были опубликованы 7 законов, 7 правительственных распоряжений (правительства ЧССР, или же правительства республиканских), 19 объявлений и целый ряд других предписаний.

Целый ряд прогрессивных правовых урегулирований уже реализован раньше срока (для восьмой пятилетки). Это, однако, не означает, что в области финансового законодательства не имеются проблемы. Постоянно следует заботиться о том, чтобы предписания финансового права, а равно правовые предписания вообще, являлись по возможности несложными и понятными, действительно способствуя практической деятельности.

Я полагаю, что путем, намеченным съездовскими материалами, нужно в восьмой пятилетке решать целый ряд вопросов, связанных с бюджетным планированием и рационализацией системы налогов и отчислений. Целесообразно уже сегодня думать о законодательном урегулировании бюджетных правил специально для национальных комитетов.

В области правовых предписаний, регулирующих деятельность в банковской сфере, основные правовые регулировки должны касаться валютного планирования и валютных курсов. В то время, как область бюджетных отношений урегулирована относительно подробно и точно, в случае валютного плана, представляющего собой определенный противовес по отношению к бюджету в валютно-кредитной области, такого положения не наблюдается.

Новеллизации требует также закон об организации денежной системы, который в настоящее время действует лишь отчасти. И, наконец, целесообразно, как предусматривает это также план законодательных действий Чехословацкого государственного банка, приступить к решению юридической проблематики валютных курсов. В то время, как окончательным результатом должно стать введение единого курса чехословацкой кроны к следующим изменениям, в следующие пять лет следовало бы хотя бы экономически обосновать в юридическом плане зафиксированный односоставный курс как для области торговых, так и неторговых платежей.

Prof. JUDr. Milan Bakeš, DrSc.

FINANCIAL LAW AND ITS TASKS AFTER THE XVIIth CONGRESS

Summary

In the application of the documents of the XVIIth Congress of the Communist Party of Czechoslovakia financial law and the financial law science respectively must take their significant part too. A number of rules concerning the

8th Five Year Plan had been published in advance. In the finance law field published in 1985 were from the financy law sphere in the Collection of Statutes, 7 Statutes, 7 Government Decrees (of the Government of the Czechoslovak Socialist Republic and Republic Governments respectively), 19 Ordinances and many minor legal strength regulations.

A number of progressive legal regulations for the 8th Five Year Plan has been realised in advance. This does not mean, of course, that there were no problems in the entire sphere of the financial legislation. It is ever necessary to see to it that financial law regulations like any legal regulation should be as simple and as intelligible as possible to help practice effectively.

I think that, as outlined by the Congress papers, it is necessary to take up in the course of the 8th Five Year Plan a number of questions connected with budgetary planning and rationalisation of the tax and levy system. It would be appropriate already now to consider a legislative regulation of the budgetary rules, especially for the sphere of the national committees.

In the field of rules governing banking activities the main legal adjustments should be applied to currency planning and exchange rates. While the sphere of budgetary relations is regulated relatively in detail and with precision, this is not so with the currency planning which ought to be a sort of counter-balance to the budget in the currency credit field.

Amendment would be also required by the Banking Organisation Act, of which now only fragments are operative. Finally, it would be proper, as assumed also by the plan of the legislative work by the Czechoslovak State Bank, to approach a solution of the legal problems of currency rates. While introduction of a single rate of the Czechoslovak Crown to other currencies should be the final outcome, in the next five years at least an economic justification of a legally fixed singlecomponent rate both in the field of commercial and non-commercial payments should be presented.